

Aan de raads- en commissieleden
van de gemeente Midden-Drenthe

Gemeente Midden-Drenthe

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl
Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, woe, vr 8:30 - 16:30
di 8:30 - 14:30
do 8:30 - 20:00

Datum: 17-6-2026
Behandeld door: Martijn Schokker
Zaaknummer:
Onderwerp: Raadsbrief Pilot hogere erfmolens

Uw kenmerk:
Bijlagen: monitoringsonderzoek
Verzonden op:

Geachte raads- en commissieleden,

In maart 2025 informeerden wij u over de pilot erfmolens in de gemeenten De Wolden, Hogeveen, Midden-Drenthe en Westerveld. In de desbetreffende raadsbrief hebben we aangegeven u op de hoogte te houden van de leereffecten van de pilot. Inmiddels is het monitoringsonderzoek afgerond en middels deze brief willen wij u informeren over de resultaten.

De pilot

De pilot erfmolens is in 2023 gestart naar aanleiding van de wens van (agrarische) ondernemers om erfmolens met een ashoogte van 25 meter toe te staan. Deze wens komt voort uit het feit dat de momenteel toegestane erfmolens met een maximale ashoogte van 15 meter in Drenthe vaak onvoldoende energie en rendement opleveren. Dit hangt samen met het relatief bosrijke karakter van de provincie en de lagere windsnelheden in vergelijking met bijvoorbeeld kustgebieden. Grotere erfmolens kunnen hierin verbetering brengen en dragen, met name in combinatie met zon-op-dak, bij aan een meer gelijkmatige en betrouwbare duurzame stroomproductie gedurende het hele jaar.

Het monitoringsonderzoek

In het monitoringsonderzoek hebben we specifiek onderzoek gedaan naar het draagvlak, de beleving van de landschappelijke inpassing en de energieopbrengsten van erfmolens met een ashoogte van 25 meter. In de pilot zijn zes erfmolens onderzocht waarvan twee in de gemeente Midden-Drenthe en vier in gemeente Westerveld. Voor deze zes erfmolens is een vergunning afgegeven voor 10 jaar. Het complete monitoringsonderzoek is toegevoegd in de bijlage.

Uitkomsten onderzoek

Sociaal draagvlak

Omwonenden van erfmolens hebben overwegend een neutrale of positieve houding ten opzichte van de erfmolen met een ashoogte van 25 meter. Voorwaarde hiervoor is dat zij tijdig en transparant worden geïnformeerd. Een negatieve houding ten opzichte van de erfmolen is er vooral wanneer omwonenden niet betrokken worden in het proces van vergunningsaanvraag en plaatsing van de erfmolen.

Landschappelijke inpassing

Over het algemeen vinden omwonenden het plaatsen van erfmolen met een ashoogte van 25 meter geen verbetering van het landschap. Volgens het monitoringsonderzoek kan het onvoldoende landschappelijk inpassen en de cumulatie van erfmolens leiden tot weerstand. Maatregelen zoals plaatsing achter bebouwing, toepassen van neutrale kleuren, het toevoegen van beplanting en een maximaal aantal erfmolens binnen een gebied beperken de visuele impact.

Energieopbrengst & technische toepassing

Erfmolens met een ashoogte van 25 meter leverden in 2024/2025 gemiddeld 30 MWh per jaar op (zie tabel 3.2 van het monitoringsrapport). De energieopbrengst van een erfmolen is niet elk jaar gelijk; zo was er afgelopen jaar sprake van een 'slecht windjaar' (de wind waaide het afgelopen jaar minder dan de voorgaande jaren). De verwachte opbrengst ligt tussen 45-60 MWh per jaar. Voor veel ondernemers is dit slechts een deel van hun totale verbruik. Daarnaast laat het onderzoek zien dat erfmolens met een ashoogte van 25 meter meer energie opleveren dan erfmolens met een ashoogte van 15 meter.

Ondernemers

Bij ondernemers is er teleurstelling over lange vergunningstrajecten, onzekerheid over het moeten stilzetten van de erfmolen (i.v.m. mogelijke slagschaduw) en tegenvallende opbrengsten. Desondanks ervaren ondernemers de erfmolen als waardevol. Zij waarderen dat ze hun eigen energie kunnen opwekken, ook in tijden dat de zon weinig schijnt. Initiatiefnemers zien een erfmolen als waardevolle toevoeging in hun energiemix.

Samenvattend is uit het monitoringsonderzoek gebleken dat er onder voorwaarden voldoende draagvlak gecreëerd kan worden voor erfmolens met een ashoogte van 25 meter. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat de turbines in Drenthe technisch en financieel rendabel zijn.

Het vervolg

Op basis van de positieve uitkomsten van de pilot is de provincie voornemens om de uitzondering in de Provinciale Omgevingsverordening (POV) voor windturbines tot 15 meter te verruimen naar 25 meter (beoogd per 1 januari 2027). In de tussentijd werken wij samen met de provincie en de andere gemeenten de kaders en voorwaarden voor erfmolens van 25 meter verder uit. Conform artikel 6.1 van het Facetplan kleine windturbines, kleinschalige zonneparken en leidingnet *(de ashoogte (zie wijze van meten artikel 2) maximaal 15,00 m bedraagt, conform de Provinciale omgevingsverordening Drenthe; indien gedurende de planperiode de Provinciale omgevingsverordening Drenthe ten aanzien van de ashoogte*

wordt verhoogd, wordt de nieuw vastgestelde bouwhoogte aangehouden) gaan wij als gemeente mee met de aanpassing van de provincie. Hierop zullen wij dus indien nodig ook het beleid aanpassen. In de tussentijd houden wij ons aan de huidige bepalingen van de Provinciale Omgevingsverordening.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Martijn Schokker, aanwezig van maandag tot en met donderdag op telefoonnummer 06 29 33 79 47 of via e-mailadres m.schokker@middendrenthe.nl.

Wij gaan ervan uit dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,

de burgemeester